Raadsvergadering d.d.26 september 2024

Zaaknummer	Z-24-513484
Documentnummer	DOC-24-862914
Onderwerp	Beleidsevaluatie huisvesting buitenlandse werknemers 2024
Agendapunt	
Portefeuillehouder(s)	Jeroen Broeders

Besluit

De raad van de gemeente Medemblik,

gelezen het bijbehorend voorstel van het college van burgemeester en wethouders van Medemblik d.d. 27-08-2024;

gelet op;

het beleid huisvesting buitenlandse werknemers dat in 2021 is vastgesteld door de raad;

het feit dat het beleid huisvesting buitenlandse werknemers twee jaar na inwerkingtreding geëvalueerd zou worden.

b e s l u i t

1. Het college de opdracht te geven om het huidige beleid aan te passen aan de hand van de aanbevelingen uit de categorie ‘aanbevelingen binnen de huidige beleidskaders’;
2. het college de opdracht te geven om een nota van uitgangspunten op te stellen en daarmee te onderzoeken of het huidige beleid aangepast dient te worden aan de hand van de aanbevelingen uit de categorie ‘Aanbevelingen waarvoor een nota van uitgangspunten huisvesting buitenlandse werknemers vereist is ‘;
3. het college de opdracht te geven om uitvoering te geven aan de aanbevelingen uit de categorie ‘Aanbevelingen voor het project illegale bewoning’.

Aldus vastgesteld in de openbare vergadering van de raad van de gemeente Medemblik, gehouden op 26 september 2024.

De griffier, De voorzitter,

Voorstel van het college d.d. 27-08-2024

Ter besluitvorming

Onderwerp
Beleidsevaluatie huisvesting buitenlandse werknemers 2024

Aanleiding
In 2019 werd het beleid voor de huisvesting van buitenlandse werknemers geëvalueerd door onderzoeksbureau RIGO. Uit de beleidsevaluatie kwam een tiental aanbevelingen voor het verbeteren van het beleid. Naar aanleiding van deze evaluatie en aanbevelingen actualiseerde de gemeente Medemblik in 2021 haar beleidsregels met betrekking tot de huisvesting van buitenlandse werknemers (gemeente Medemblik, 11 mei 2021). Toen het beleidsstuk werd vastgesteld werd ook afgesproken dat het beleidsstuk twee jaar na inwerkingtreding geëvalueerd zou worden.

Sinds de inwerkingtreding van het beleid zijn er diverse ontwikkelingen geweest op het dossier huisvesting buitenlandse werknemers. Zo is er bijvoorbeeld een regionale werkgroep opgericht, is er een rapport van Sweco gepubliceerd en zijn er aanvragen voor middelgrote huisvestingslocaties binnengekomen en behandeld. De huisvesting van buitenlandse werknemers is een complex vraagstuk waar ook thema's als handhaving en registratie een rol spelen. Deze beleidsevaluatie richt zich echter, net als het beleidsstuk zelf, hoofdzakelijk op de huisvesting van buitenlandse werknemers. Het doel van deze evaluatie is tweeledig. Enerzijds het verkrijgen van inzicht in de doeltreffendheid van het beleid en anderzijds het verkrijgen van inzicht in de werkbaarheid van het beleidsstuk. Aan de hand van de beleidsevaluatie worden aanbevelingen gedaan voor eventuele aanpassing van het beleid.

De aanbevelingen zijn onderverdeeld in drie categorieën. De aanbevelingen die passen binnen de huidige beleidskaders kunnen snel geïmplementeerd worden in nieuw beleid. Over deze aanbevelingen bestond geen onenigheid tussen de respondenten. Daarnaast bestaan er ook veel aanbevelingen waarover respondenten wel van mening verschillen. Voor deze aanbevelingen is een nota van uitgangspunten huisvesting buitenlandse werknemers vereist. Er zal onderzocht moeten worden welke route we als gemeente willen bewandelen op het gebied van huisvesting buitenlandse werknemers. Tot slot zijn er uit het onderzoek ook aanbevelingen gekomen die niet direct betrekking hebben op het huidige beleidsstuk, maar die bijvoorbeeld gaan over inschrijven en handhaven. Deze aanbevelingen worden logischerwijs ondergebracht in het project ‘illegale bewoning’.

Voorstel
1. Het college de opdracht te geven om het huidige beleid aan te passen aan de hand van de aanbevelingen uit de categorie ‘aanbevelingen binnen de huidige beleidskaders’;
   Categorie 1a: Deze aanbevelingen worden zo spoedig mogelijk geïmplementeerd;
   - Baken de verschillende termen in het beleid beter af.
   - Pas het beleid aan op de omgevingswet.
   - Werk de bijlage ‘kaart woongebieden en bedrijventerreinen’ bij.
   - Verwijs in het beleid naar het participatieprotocol.

- Verwijder de overgangsregeling uit het beleid.
- Benoem spuitzones in het beleid.
- Neem het werkproces middelgrote/grootschalige huisvestingslocaties op in het beleid.
- Neem de gezinssituatie mee in het beleid.
- Verbeter de informatievoorziening naar buitenlandse werknemers toe.
- Voeg een beleidsdoel toe welke gaat over de vergeten groep buitenlandse werknemers (long-stay).
- Sta huisvesting van buitenlandse werknemers toe wanneer er twee eerste bedrijfswoningen zijn door een fusie/overname.
- Verlaag de parkeernorm voor buitenlandse werknemers.
- Voeg informatie over de nieuwe sanitatiewetgeving toe aan het beleid.

Categorie 1b: Deze aanbevelingen worden geïmplementeerd indien haalbaar;

- Laat tijdelijke huisvesting voldoen aan het Besluit Bouwwerken leefomgeving (BBL).
- Stel de norm voor woonoppervlakte-eisen uit het Roemerrapport verplicht voor alle huisvestingsvormen.
- Zorg voor de een scheiding van het huurcontract en de arbeidsovereenkomst.
- Verplicht werkgevers in de gemeente om alleen samen te werken met SNA-gecertificeerde uitzendbureaus.

2. het college de opdracht te geven om een nota van uitgangspunten op te stellen en het huidige beleid aan te passen aan de hand van de aanbevelingen uit de categorie ‘Aanbevelingen waarvoor een nota van uitgangspunten huisvesting buitenlandse werknemers vereist is ‘;
    - Verhoog het maximale aantal huisvestingsplekken bij agrarische bedrijven.
    - Pas een groeinorm toe voor de hoeveelheid huisvestingsplekken bij agrarische bedrijven.
    - Herzie short-, mid- en long-stay.
    - Bevorder de regionale samenwerking.
3. het college de opdracht te geven om uitvoering te geven aan de aanbevelingen uit de categorie ‘Aanbevelingen voor het project illegale bewoning’.
    - Verhoog de dwangsom voor illegale bewoning in kernen.
    - Faciliteer inschrijving tijdens avonduren.
    - Onderzoek de mogelijkheid om in- en uitschrijven door de werkgever te laten doen (o.b.v. het (digitaal) nachtregister).
    - Implementeer een digitaal nachtregister in de gemeente Medemblik.
    - Maak gebruik van het Westlands model

Beoogd resultaat

We vergroten en verbeteren het woon- en huisvestingsaanbod.

Argumenten

1.1 *De aanbevelingen dragen bij aan het behalen van de beleidsdoelen die in 2021 zijn gesteld. De zeven beleidsdoelen uit 2021 zijn erop gericht dat er:*

1) een eind wordt gemaakt aan de huidige onoverzichtelijke situatie in het beleid en de procedures (situatie vóór 2021);
2) een inhaalslag gemaakt wordt op het huidige tekort aan kwalitatief goede huisvestingsplekken in de gemeente Medemblik;
3) sprake is van een goede en veilige woon- en leefomgeving voor buitenlandse werknemers;
4) sprake is van goede ruimtelijke inpassing van huisvestingslocaties in de omgeving;
5) voorkomen wordt dat huisvesting van slechte kwaliteit plaatsvindt op minder gewenste locaties;
6) een goede ruimtelijke ordening gehanteerd wordt;
7) wordt ingespeeld op de toekomst.

1.2 *De aanbevelingen dragen bij aan een actueel beleidsstuk.*
De ontwikkelingen die na 2021 hebben plaatsgevonden zijn meegenomen in de beleidsevaluatie en hebben tot nieuwe aanbevelingen geleid.

2.1 *Een nota van uitgangspunten geeft richting aan de toekomst van de buitenlandse werknemer in de gemeente Medemblik.*
Tijdens de interviews met zowel externe als interne belanghebbenden, werd duidelijk dat niet iedereen de toekomst van de buitenlandse werknemer in de gemeente Medemblik hetzelfde voor zich ziet. Een nota van uitgangspunten huisvesting buitenlandse werknemers onderzoekt de behoefte aan huisvesting en arbeidskrachten en schetst hoe de toekomst eruit zou moeten zien. De vaststelling van uitgangspunten resulteert in verantwoordelijkheid en standvastigheid.

3.1 *De aanbevelingen over inschrijving en handhaving zijn een positieve bijvangst waar we gebruik van moeten maken.*
Uit het onderzoek zijn ook aanbevelingen gekomen die niet direct betrekking hebben op het huidige beleidsstuk, maar die bijvoorbeeld gaan over inschrijven en handhaven. Deze aanbevelingen worden logischerwijs ondergebracht in het project 'illegale bewoning' dat zich al bezig houdt met deze onderwerpen.

Kanttekening

2.1 *Grote werkgevers zijn in het onderzoeksproces leidend tot de beleidsevaluatie niet geconsulteerd.*
Grote werkgevers hebben ook buitenlandse werknemers in dienst. Het is daarom van belang dat deze groep geconsulteerd wordt op het moment dat er nieuw beleid opgesteld wordt die hun bedrijfsvoering mogelijk beïnvloedt. Grote werkgevers worden daarom meegenomen in het onderzoek naar de wenselijkheid en haalbaarheid van de aanbevelingen uit categorie 2 (nota van uitgangspunten huisvesting buitenlandse werknemers).

Financiën

De ingewonnen adviezen voor de evaluatie zijn uit bestaande budgetten gedekt. Een nota van uitgangpunten huisvesting buitenlandse werknemers kan ook uit bestaande budgetten gedekt worden.

Uitvoering/evaluatie

Wanneer de raad instemt met het raadsvoorstel wordt er een nota van uitgangspunten huisvesting buitenlandse werknemers geschreven en leiden de voorgestelde aanbevelingen tot een wijziging van het huidige beleid.

Communicatie

N.v.t.

Bijlagen

1. Beleidsevaluatie huisvesting buitenlandse werknemers 2024 (DOC-24-870796)

Commissie d.d. 12-09-2024